

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3540/2026
30.04.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у правној ствари тужиле – противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Милева Луковић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Маја Божовић, адвокат из ..., ради развода брака и друго, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 475/2025 од 25.11.2025. године, у седници већа одржаној 30.04.2026. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 475/2025 од 25.11.2025. године којом је потврђена пресуда Основног суда у Чачку П2 број 54/24 од 30.06.2025. године у делу којим је разведен брак странака АА и ББ, као недозовљена.

У преосталом делу се УСВАЈА ревизија туженог – противтужиоца, па се УКИДАЈУ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 475/2025 од 25.11.2025. године у ставовима 1. и 3. изреке и пресуда Основног суда у Чачку П2 број 54/24 од 30.06.2025. године у ставовима 2, 3, 4, 5, 7, 8. и 9. изреке пресуде и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Чачку, ставом 1. изреке, разведен је брак странака, АА из ... и ББ из ... закљученог ...2008. године пред матичарем за матично подручје Чачак под текућим бројем ... за 2008. годину. Ставом 2. изреке је утврђено да ће мајка АА самостално вршити родитељско право над заједничком децом странака мал. ВВ, рођеном ...2008. године и ГГ рођеним ...2008. године. Ставом 3. изреке, утврђено је да је пребивалиште мал. ВВ, мал. ГГ на адреси мајке АА. Ставом 4. изреке, утврђен је модел одржавања личних односа између оца и мал. деце на начин који је описан у овом ставу изреке. Ставом петим изреке, тужени је обавезан да на име доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно износ од 15.000,00 динара, а за мал. ГГ износ од 10.000,00 динара, укупно 25.000,00 динара почев од правноснажности пресуде и то од 01. до 10. у месецу за текући месец и то тако што ће наведени износ плаћати на рачун законске заступнице мал. деце АА. Ставом 6. изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужени обавезе да на име издржавања мал. деце плати још 5.000,00 динара као неоснован. Ставом 7. изреке, одбијен је противтужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се

туженом – противтужиоцу повери мал. ГГ на самостално вршење родитељског права и то чување, негу и васпитање као и да се утврди да је пребивалиште мал. ГГ на адреси пребивалишта оца ББ као неоснован. Ставом осам изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је тражено да се тужила обавезе да плаћа на име доприноса за издржавање мал. ГГ износ од 15.000,00 динара, и то сваког месеца од 05. до 10. у месецу за текући месец, почев од доношења пресуде па убудуће док постоје законски услови или док пресуда не буде измењена и укинута. Ставом девет изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 475/25 од 25.11.2025. године, у ставу 1. изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог – противтужиоца ББ из ... и потврђена пресуда Основног суда у Чачку П2 број 54/24 од 30.06.2025. године, у ставовима првом, другом, трећем, четвртном, петом, седмом, осмом и деветом изреке пресуде. Ставом два изреке, одбачена је као недозвољена жалба туженог изјављена против става шест изреке пресуде Основног суда у Чачку, а ставом три изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Благовременом ревизијом тужени – противтужилац побија правноснажну пресуду донету у другом степену због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Истиче да нижестепени судови нису правилни оценили у чему је најбољи интерес детета и да нису о томе дали разлоге, имајући у виду да мал. ГГ дужи временски период живи са оцем и да према судској одлуци треба да буде измештен из средине у којој већ живи, у којој је прилагођен и да ни према налазу Центра за социјални рад није утврђена било каква тешкоћа у функционисању, било каква опасност или штетност. Предлаже да се другостепена пресуда укине или да се укину обе пресуде и предмет врати на поновно суђење првостепеном суду или да се укине одлука другостепеног суда са налогом да другостепени суд одржи расправу ради правилног и потпуног утврђења чињеничног стања. Трошкове тражи и опредељује.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу одредбе члана 408. ЗПП и одлучио као у изреци.

Према члану 227. став 2. Породичног закона правноснажна пресуда у брачном спору у делу у коме је донета одлука о поништењу или разводу брака се не може побијати ванредним правним лековима, па је на основу члана 413. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су закључиле брак дана ... 2008. године у Чачку који је уписан у МК венчаних за матично подручје Чачак за 2008. године под редним бројем Из овог брака су изродили децу, ћерку ВВ рођену ..2008. године и сина ГГ, рођеног ...2018. године. Брачна заједница је прекинута крајем децембра месеца 2023. године када се тужила АА са мал. ћерком ВВ иселила из породичне куће и уселила у кућу својих родитеља. Мал. ГГ је остао са оцем и од прекида заједнице деца нису редовно виђала другог родитеља. Тужила је по занимању ... и запослена је код ... „...“ а.д. Остварила је зараду за септембар месец 2024. године у износу од 103.086,57 динара, за октобар 2024. године 114.048,40 динара, за новембар месец 108.889,73 динара, за децембар

месец 119.769,22 динара, за јануар 2025. године 105.514,97 динара и за фебруар месец 91.825,33 динара. Тужила АА живи у породичној кући родитеља са мајком и мал. ВВ, а отац је преминуо. Мајка тужиле је пензионер, а са њима живи и братаница тужиле, ДД која има ... година, чија је мајка радно ангажована у ..., а отац се налази на у ..., и са свима је у коректним односима. Посебан део стамбене јединице издају и имају станаре. Тужила је определила износ месечних трошкова исхране за мал. ВВ у износу од 20.000,00 динара и још 10.000,00 динара на име трошкова одеће, обуће, трошкова одласка на тренинг и трошкова екскурзије. Месечне потребе мал. ГГ тужила је определила у мањем износу, укупно 20.000,00 динара рачунајући трошкове исхране, одеће и обуће. Тужила сноси трошкове комуналних услуга, утрошене електричне енергије, воде, комуналија укупно 17.000,00 динара и у кући се греју на струју.

Тужени ББ је ..., и запослен је у привредном субјекту „...“ као За септембар месец 2024. године тужени је остварио зараду од 115.133,33 динара, за октобар 96.355,02 динара, за новембар 95.488,91 динар, за децембар 87.621,52 динара, за јануар 2025. године 108.398,80 динара и за фебруар месец 2025. године 93.339,99 динара. Из претходног брака има дете које није видео 15 година, јер му то брани бивша супруга. Живи у породичној кући са оцем, пензионером и мал. ГГ. Има рођену сестру у ... са којом је у редовном контакту. Определио је трошкове исхране за њега и мал. ГГ за недељу дана у износу од по 10 до 15.000,00, као и трошкове одеће за мал. ГГ у износу од 12.000,00 динара рачунајући трошкове обуће. Тужени ББ сноси трошкове одласка на екскурзије, трошкове куповине књига и школских потроштина у износу од 7.000,00 динара, а трошкови хигијене су опредељени на око 10.000,00 до 15.000,00 динара. Поред тога, мал. ћерки ВВ плаћа за излазак у град по 2.000,00 динара, а претходне године јој је купио два пара патика које су коштале 24.000,00 односно 16.000,00 динара. Куповао јој је и одећу, односно потрошштине када је ишла на море у износу од 15.000,00 динара. Није могао да определи тачне месечне потребе мал. ВВ с обзиром да живи код мајке.

На основу мишљења Центра за социјални рад Чачак, утврђено је да су стамбени услови оба родитеља задовољавајући, али да је комуникација супружника оптерећена нетрпељивошћу и узајамним оптуживањем за настале породичне прилике што се негативно одражава на квалитет њихове родитељске сарадње, а на крају се огледа у томе што деца живе раздвојено од тренутка прекида ове заједнице. Мал. ВВ је изразила аутентичну жељу да и даље живи са мајком, а да се са оцем виђа као што је предложено. Мал. ГГ је везан за оба родитеља, али не жели да бира са ким ће да живи да их не би повредио. Код мал. ГГ је приметна лојалност оцу, он осећа да је отац повређенији у овом поступку. Малолетна деца немају многе заједничке активности и интересовања због разлике у годинама. Мајка је мотивисана да самостално врши родитељско право у односу на оба детета. Тужени са тим није сагласан, јер сматра да заједнички треба да врше родитељско право. Имајући у виду узраст и мишљење мал. ВВ, Центар је дао мишљење да девојчица треба да буде поверена мајци, а проценио је да мал. ГГ актуелно више прија боравак са оцем јер му отац купује најскупље играчке, позната му је средина и животно окружење, али истовремено осећа благ конфликт лојалности у односу на оца зато што га доживљава као повређеног у разводу. Дечаков став везан за останак код оца под утицајем је оца и то вербално и невербално, а ценећи узраст и развојне потребе мал. деце, процену родитељске функционалности, чињеницу да мајка успешније раздваја родитељску и

партнерску улогу у актуелном моменту, те поштујући интересе мал. деце да се не раздвајају, Центар је дао мишљење и предлог да се оба мал. детета повере мајци на даљу бригу, негу и васпитање, те да пребивалиште буде на адреси мајке. Центар је изразио мишљење да је најбољи интерес мал. деце да се не раздвајају због бенефита заједничког живота и могућности развијања јаке емоционалне повезаности. Ово зато што је у случају раздвајања деце могућност развијања емоционалне повезаности слабија. У односу на промену места становања мал. ГГ, Центар је дао мишљење да би дете доживело стрес од промене средине, али не већи од стреса који доживљава приликом поласка у школу. Детету није непознат живот са мајком као што није ни са оцем, па би се највећа промена односила на промену средине у којој живи.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су развели брак парничних странака, усвојили захтев тужиље утврдивши да мајка самостално врши родитељско право над заједничком децом странака, те да је њихово пребивалиште на адреси мајке. Према њеном предлогу утврђен је модел одржавања личних односа између мал. деце и оца, а захтев туженог-противтужиоца којим је тражио да му се повери на самостално вршење родитељског права мал. ГГ, те на чување негу и васпитање и да се као његово пребивалиште утврди адреса туженог, одбијен је као неоснован.

Ревизијски суд је оценом навода ревизије, разлога првостепеног и другостепеног пресуђења оценио да је ревизија основана и да су нижестепени судови погрешно применили материјално право, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено. Одлуке нижестепених судова не садрже довољно образложење из кога би несумњиво произлазило да је поверавање малолетне деце мајци, посебно малолетног ГГ, у најбољем интересу деце. Напротив, утврђеним чињеницама и изнетим разлозима управо је доведена у питање правилност одлуке са аспекта најбољег интереса посебно мал. ГГ.

Према одредбама Породичног закона, свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Дете има право да живи са родитељима и право да се родитељи о њему старају пре свих других. Дете које је навршило 15-ту годину живота и које је способно за расуђивање, може одлучити са којим родитељем ће живети. Дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Дете које је навршило 15-ту годину живота, има право да одржава личне односе и са сродницима и са другим лицима са којим га везује посебна блискост ако ово право није ограничено судском одлуком. Према члану 62. став 1. Породичног закона, дете има право на обезбеђење најбољих могућих животних и здравствених услова за свој правилан и потпун развој.

Према члану 65. истог закона, дете које је способно да формира своје мишљење има право слободног изражавања тог мишљења ради чега има право да благовремено добија сва обавештења која су му потребна. Мишљењу детета се мора посветити дужна пажња о свим питањима која га се тичу у свим поступцима у којима се одлучује о његовим правима у складу са годинама и зрелошћу. Дете које је навршило десету годину живота може слободно и непосредно изразити своје мишљење у сваком судском и управном поступку у коме се одлучује о његовим правима, а суд и орган управе утврђују мишљење детета у сарадњи са школским психологом односно органом старатељства,

породичним саветовалиштем и другом установом специјализованом за посредовање у породичним односима а у присуству лица које дете само изабере. Према одредбама овог закона којим је одређена садржина родитељског права изведеног из дужности родитеља у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета, родитељи имају право и дужност да чувају и подижу дете тако што ће се они лично старати о његовом животу и здрављу, а могу привремено поверити дете другом лицу само ако то лице испуњава услове за старатеља. У васпитању детета родитељи имају права и дужност да са дететом развијају однос заснован на љубави, поверењу и узајамном поштовању.

У овом поступку у спору за вршење родитељског права по тужби мајке и противтужби оца, судови су били дужни да се руководе најбољим интересом детета, сходно члану 266. став 1. Породичног закона. Чланом 266. став 3. овог закона је одређено да је у таквом спору странка дете које је способно да формира своје мишљење и тада је суд дужан да дозволи детету да непосредно изрази своје мишљење и да том мишљењу посвети дужну пажњу у складу са годинама и са зрелошћу детета, а да мишљење утврди на начин и на месту у складу са дететовим годинама и зрелошћу осим ако би то очигледно било у супротности са најбољим интересом детета.

Имајући у виду узраст мал. ВВ и њену јасно изражену вољу да настави да живи са мајком, нижестепени судови су поступили у складу са наведеним одредбама. Али, у односу на мал. ГГ су пропустили да утврде све релевантне чињенице да би се могло закључити да је одлука донета о поверавању мал. ГГ мајци у његовом најбољем интересу. Из датих разлога, не произлази да су судови ценили све позитивне и негативне ефекте одлуке да се мал. ГГ, после две и по године живота са оцем, одвоји од оца и повери мајци на самостално вршење родитељског права, што подразумева и промену средине, промену школе у којој је ГГ стекао одређене социјалне контакте. Напротив, нису дати ваљани разлози на основу којих би се могло закључити да је одлука у вези са поверавањем родитељског права у односу на мал. ГГ у његовом најбољем интересу. Из извештаја Центра за социјални рад произлази да између ГГ и оца постоји јака емоционална повезаност и даље, као и да постоји недовољна емоционална повезаност између мал. ВВ и мал. ГГ, па ће заједничким животом и вршењем родитељског права од стране мајке они имати могућност за успостављање ближе емоционалне везе. Наведено је у супротности са констатацијом Центра да међу њима није успостављен посебно близак однос због разлике у годинама и недостатка заједничких активности и интересовања. Нису дати јасни разлози због чега је у најбољем интересу мал. ГГ могућност успостављања јаче емоционалне везе са сестром мал. ВВ у условима заједничког живота, у односу на већ успостављену блиску везу мал. ГГ и оца и зашто се даје предност могућности која се може, али не мора остварити и односа блискости сина и оца која је већ реално успостављена двоипогодишњим заједничким животом. Прекид заједнице мал. ГГ и његовог оца, последично доводи до промене средине, променом школе и школског окружења у вези са чиме није прибављено мишљење школског психолога. Прибављено је само мишљење Центра за социјални рад у коме није дато довољно јасно образложење на који начин промена средине, промена школе, промена школског окружења може изазвати стрес код мал. детета и да ли је то у његовом најбољем интересу. Следи да су изостали разлози пресуде о критеријумима који код изнетог стања ствари оправдавају судску одлуку да се мал. ГГ односно обоје мал. деце повере на самостално вршење родитељског права мајци,

па је на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено као у изреци како би се у поновном поступку утврдиле све чињенице које су потребне да би се на њима засновала одлука о вршењу родитељског права над мал. децом парничних странака које ће бити у њиховом најбољем интересу, а на основу тога и о уређењу личних односа и издржавању деце.

**Председник већа – судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић